

Nr 269

Av herr **Aman**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Högre tekniska läroverk: Föreläsningar och fortbildningskurser.

I statsverkspropositionen, åttonde huvudtiteln, har föreslagits att till Högre tekniska läroverk: Föreläsningar och fortbildningskurser för budgetåret 1960/61 anvisas ett reservationsanslag av 60 000 kronor. Ur detta anslag bestrides kostnaderna dels för föreläsningar vid de tekniska läroverken i bland annat tekniska, humanistiska och sociala ämnen, arbetsmarknadsfrågor samt i arbetarskydd och hygien, dels fortbildningskurser vid de högre tekniska läroverken, varvid kurserna i regel omfattar 200—300 undervisningstimmar.

De här berörda fortbildningskurserna har först under det senaste budgetåret erhållit större omfattning, vilket sannolikt torde sammanhålla med att man tidigare haft bristande personella resurser inom överstyrelsen för yrkesutbildning, vilken svarar för planläggningen av kurserna. Till följd härav har från tidigare budgetår förelegat en icke obetydlig reservationsmedelsbehållning. Under innevarande budgetår står därför till förfogande för verksamheten sammanlagt inemot 100 000 kronor, och medlen torde komma att förbrukas så, att för föreläsningar ianspråkades cirka 35 000 kronor och för fortbildningskurser 60 000 kronor; någon nämnvärd reservation vid budgetårets slut torde icke komma att föreligga. För det kommande budgetåret räknar överstyrelsen för yrkesutbildning med att för föreläsningar vid de tekniska läroverken erfordras ett belopp av 38 000 kronor och, då dessa kostnader knappast torde kunna reduceras med hänsyn till att föreläsningsverksamheten ingår som en integrerad del i de tekniska läroverkens undervisning, skulle vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag endast 22 000 kronor återstå för fortbildningskurserna. En radikal nedskärning av deras omfattning skulle sålunda bli följden.

Betydelsen av fortbildningen av tekniker kan knappast överskattas. Den snabba tekniska utvecklingen ställer ständigt växande krav på ingenjörernas teoretiska kunskaper. Stora områden inom matematiken och de naturvetenskapliga grundämnena, vilka bara för några år sedan saknade praktisk-teknisk betydelse, är i dag i hög grad aktuella. Brister i kunnandet inom dessa områden försvårar tillämpningen av nya landvinningar. Försummelse på vidareutbildningens område låter sig inte heller inhämta i efterhand, och hur svårt det kan vara att inhämta en eftersläpning inom

detta område trots tillgång till stora resurser visas av aktuella internationella exempel. Behovet av vidareutbildning sammanhänger också med att undervisningen vid de tekniska läroanstalterna med nödvändighet ligger några år efter den tekniska utvecklingen med hänsyn till tidbehovet av lärarutbildning, utformning av lämpliga läroböcker, kompendier, utrustning av laboratorier m. m. Skolorna kan ej heller behandla mer speciella områden.

Vår produktionsapparat arbetar med bland annat två olika produktionsfaktorer: utrustning och arbetskraft. Alla är överens om att utrustningen måste underhållas och moderniseras. Våra arbetares och tjänstemäns kunskande är minst lika betydelsefulla produktionsfaktorer som utrustningen. I deras utbildning är investerat ett mycket stort kapital, och vi måste underhålla och kontinuerligt modernisera även denna produktionsfaktor.

Med hänsyn till vad ovan anförts föreslås, att tillräckliga medel ställes till förfogande för att överstyrelsen för yrkesutbildning skall kunna anordna samtliga de fortbildningskurser för vilka planer föreligger. Det skall i detta sammanhang framhållas, att intresset för och behovet av sådana ökat mycket snabbt efter anordnandet av de första kurserna. Enligt vad som inhämtats föreligger önskemål om följande kurser under budgetåret 1960/61:

Två kurser i servo- och regleringsteknik i Stockholm för elektriker respektive maskintekniker.

En kurs i servo- och instrumentteknik i Nyköping för atomtekniker.

Kurs i tillämpad matematik i Luleå (fortsättning).

Kurs i VVS-teknik i Stockholm.

Kurs i ångteknik.

Kurs i byggnadsproduktionsteknik i Stockholm.

Två kurser i elektroteknik för maskintekniker i Linköping.

Kurser i tillämpad matematik och atomfysik i Linköping.

Då den ovannämnda kursen i tillämpad matematik i Luleå är en fortsättning på en under innevarande budgetår påbörjad kurs och därför torde kunna anses prioriterad, föreligger risk för att ingen av de övriga fortbildningskurserna skulle kunna anordnas, om anslaget skulle begränsas till det av Kungl. Maj:t föreslagna. De sammanlagda kostnaderna för de här omnämnda fortbildningskurserna torde kunna beräknas till 230 000 kronor, vartill under detta anslag skulle komma de ovannämnda kostnaderna för föreläsningar vid de tekniska läroverken med 38 000 kronor.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att till Högre tekniska läroverk: Föreläsningar och fortbildningskurser för budgetåret 1960/61 anvisas ett reservationsanslag av 268 000 kronor.

Stockholm den 27 januari 1960

Valter Åman